

13. Wederlegging van eenige bedenkingen tegen de Negers.

Bron: Kronieken RK kerk Coronie: Armoede bij de komst onzer paters Coronie. Zee Kust 16 Febr.1871

5. Er komen nu zowat 100 kinderen op school. Ik ben zelf verwonderd geweest na 3 jaren afwezigheid, over hunne vorderingen in het leeren, stilte, zedigheid en ijver. Het heeft mij zelf getroffen, het volk zoo goed te hooren medezingen in de kerk, onder de mis en lof zelfs latijnsche gezangen!. De negers schijnen er eer in te stellen, latijn mee te zingen en slagen daar buitengewoon goed in. R.P. Provinciaal kan daar zelf getuigenis van afleggen.

6. Wat hebben wij, sedert die 5 jaren, dat wij hier zijn in de kolonie, niet moeten hooren over die arme, ongelukkige negers. De ooren suizen ons er nog van!

a). een neger heeft geen gevoel voor het schoone ! geen liefhebberij.

R[espons] Maar waarvandaan dan hunne schoone kleurige kleeding? Hunne liefhebberij voor dans, muziek, zang, zelfs voor latijnsche zangen? Waarom zullen zij, vooral op de Kust, alles geven om iets wat schoon is (boek, rozenkrans of andere voorwerpen, die hun aanstaan) te krijgen, zelfs veel geld, hun zuur gewonnen geld, er voor veil hebben? Als in de stad 's avonds de Kruisweg gebeden wordt, is dan de kerk niet voller, dan zelfs wanneer gepreekt wordt? Houden wij dan niet van processies en andere kerkelijke ceremonies, feesten en kerkversiering? Dat eene drooge, holle, afgetrokken godsdienst hen koud en onverschillig laat ja! daar hoeft men niet een neger voor te zijn! Maar laat de kerk Gods haar werk maar doen! Die moeder weet te spreken tot het hart harer kinderen. En is het niet zoo over de heele wereld, zoo voor beschaafde als onbeschaafden.

b).zij hebben volstrekt geen schaamte gevoel.

R. De negers zijn tot nu toe een onbeschaafd volk, en hebben dus zeker niet het gevoel van kieschheid der beschaafde volken. Maar hebben onze negers wel zooveel kieschheid ondervonden van de blanken? Welke voorbeelden zijn hun gegeven? Dit is zeker dat zij niet ongevoelig zijn voor eene vernedering, vooral niet in 't publiek.

c). Zij zijn zeer genegen tot afgoden (zoo voor groote boomen, als de kakantrie-boom, groote slangen) bijgeloovigheid en afgodische praktijken, en dressi's (geneesmiddelen).

R. Zeer zeker, en wij hebben daaraan aanhoudend tegen te vechten, zelfs in de stad en ook voor die niet negers, maar vooral op plantages. Edoch dit moet gezegd worden, toen wij hier kwamen, hoorde men zoo, in of bij de stad, alsook hier op de Kust, gewoonlijk zaterdag 's avonds en 's nachts, bijzonder met volle of nieuwe maan, afgodische trom en dans, maar als mijn gehoor mij niet veel bedriegt, is dat in de laatste tijden zeer veel verminderd.

14. De negers hebben eenige goede hoedanigheden

In alle gevalle zal iedereen bekennen dat het, sedert de emancipatie, merklijk verbeterd is. Er is dus vooruitgang. Wij zijn hier nog zowat gelijk de H. Willibrordus & Bonifacius bij ons te lande, in de VIIde eeuw. Maar mag men niet hopen, hetzelfde kwaad met dezelfde middelen te zullen kunnen meester worden, en uit roeijen, als zij met Gods genade gedaan zijn.

d) Zij zijn vol van liegen, bedriegen, achterdocht, wraakzucht, arglist enz. Hoevelen zijn door hen (met hunne kennis van vergiftige planten en kruiden) vergiftigd geworden en dat zoo negers als blanken?

R. Toegegeven! Maar men vergete niet uit welke landen zij voortkomen (uit Afrika, velen uit Dahomey). (Men zie daaromtrent de brieven van den onverschrokken Missionaris Borghers in de Annalen, zowat in 5, 6 of 67 geschreven, in Engeland is dat Dahomey buitendien genoeg bekend). Afgoderij en slavernij leiden tot al die misdaden. Maar nu deze hoofdbronnen van kwaad afgesneden zijn, zouden zij niet door de ware godsdienst kunnen bewerkt worden, en voor veredeling vatbaar zijn? Wat ik boven heb vermeld aangaande onze negers op de Kust, schijnt deze zienswijze te staven.

e) Zij zijn vuil, lui en traag; werkloosheid is hun hoogste genot! Uiterst zinnelijk. Zij kunnen altijd eten; overal en altijd slapen; vleiën zich neer op den grond, op de roeibanken van de boot in een oogenblik liggen ze gerust te snorken. Wanneer vleesch, visch, eijeren, brood, half bedorven zijn, dan is het eerst eene lekkernij voor hen. Zullen ze niet krengeu uit den grond of uit het water halen die koken en eten?

R. Zeer waar! veel van dat alles weet ik door eigen ondervinding, maar doen dat andere verwilderde volken niet zelfs met menschevleesch. Zeker dit alles is zeer walgelijk voor ons en terugstootend. Maar is ook daar geen verbetering en vooruitgang in? In ieder geval, is dat wel onbeschaafd, maar weer zoo groote zonde zou het wel zijn, op zich zelve beschouwd? Zegt men het kwaad, men erkenne ook het goede. Een neger is algemeen geen zuiper, geen vloeker, geen godslasteraar, geen bespotter, maar heeft gewoonlijk achting en eerbied voor kerk, priester, godsdienst en H.H. Zaken. En ik wenschte wel, dat wij zooveel konden zeggen van onze verfijnde

blanken. Cuique suum tribuere est prima regula juris. De geneesheer moet goed en kwaad erkennen, om niet den moed te verliezen en met vrucht de noodige geneesmiddelen te kunnen toepassen.

f) Het zijn lastige hoofden en karakters, eerste dwarskoppen, ga er maar eens mede om!

Heb maar eens met hen te doen, of te werken of te redeneren!

R. Domme, onbeschaafde menschen zijn gewoonlijk zoo! Ik geef toe, dat zij hels contraries, ezelachtig zijn. Maar moet dat noodzakelijk zoo blijven?

g) 'Zij zijn zeer ondankbaar. Niets dan ondank en brutaliteit zult gij inoogsten voor uwe goedheid en uwe weldaden! Doe eenen neger goed, hij maakt daar aanstonds misbruik van'.

R Ik beken dit ! en ben verre van te zeggen, dat het aangenaam is om met zulk soort van onbeschaafd volk, om te gaan. Maar de kerk Gods heeft nooit van eenig volk gewanhoopt. Wanhoop is voor heidenen en ongelovigen. Sanabiles fecit nationes orbis terrarum als maar de ware geneesheer met het ware geneesmiddel ingeroepen en vrijgelaten wordt..

h) Nooit zal men het zoover brengen, dat zij zich tevreden houden met eene vrouw. Hunne luiheid en lastig karakter is ook tegen het huwelijk.

R. in den tijd der slavernij mogten zij niet trouwen ! maar wél Maar wel wat anders doen en nog eens, welke voorbeelden zijn hun gegeven en hoe lang en hoe hevig is het onderwijzen en doopen der negers niet tegengewerkt ? Wat aangaat hunne luiheid, om te werken, moet in het oog gehouden worden, dat zij in dit warme land, weinig behoefte hebben en dit van natuur zoo rijk land daarin als vanzelf voorziet. Klederen heeft men, dag of nacht, niet veel nodig, als de zedigheid het niet belette, zou men eer genegen zijn om de kleederen weg te smijten. Een huis maken zij zelf, want er is overvloed van alle hout. Dat hebben zij voor het kapen en opzetten. Bananen, kassave enz. hoeven ze maar in den grond te steken en het groeit. Visschen en jagen kunnen zij overal, Hier is dus geen arme, dan die het wil zijn. Als onze arme bevolking in Europa winter en zomer, jaar in jaar uit, zoo zeker en gemakkelijk in hunne behoeften konden voorzien, zouden ze dan ook wel zoo graag voor anderen werken? Het volk heeft hier als eene voortdurende, onuitputbare spaarbank in de vruchtbare natuur, en het zachte, warme klimaat? Eens op plantage zijnde, vernam ik van den Directeur: "daar ligt voor fl. 700 katoen te droogen". Hoeveel werkloos denkt u, dat daarvan besteed is voor het volk? Hij antwoordde mij: fl. 40.- Zou dat in Europa ook wel een groote spoorslag zijn tot werken, zulke eene verdeling der winst ? Maken wij nu eene laatste opmerking: doet de neger niet zonder gevoel van regt en billijkheid is. Bekijk en bestraf hem, maar zorg, dat hij zelf in zijn hart moet erkenne, dat het waar en juist is, gelijk gij zegt: "Hij neemt het aan, zal zelve zelfs dankbaar zijn. Ik heb het gehoord, en zelf menigmaal ondervonden. Maar wees niet onregtvaardig of onbillijk met hen!.

As= asinus, muilezel

Aa, Joh.v.d., Bezoek aan plantages Bestuursarchief Vice Provincie CssR 3578

Bezoek aan eenige plantages aan de Saramacca, 3578

M. Borghero, lid van de Sociëteit van de Afrikaanse Missiën (SMA) schreef over de missie in Dahomey: *Annalen van het Genootschap voor de Voortplanting des Geloofs*, 31 (1864), p. 433-449; 32 (1865), p.79-114; 34 (1867), p. 108-125, en p. 226-240.